

Fremtidens byer – stasjonær energi
Nettverkssamling i Bærum, 21.november 2008

Fremtidens byer
og
Riksantikvarens satsinger

ved

Ingun Bruskeland Amundsen

PhD, MNAL

Seksjonssjef for by- og tettstedsseksjonen

Planavdelingen

surf

Towards a sustainable urban future

**Environmental assessment of the urban cultural
heritage**

**FoU-prosjekt som utvikles av Riksantikvaren i
samarbeid med SINTEF Byggforsk**

**Målet med SURF er å fremskaffe kunnskap som setter
historiske ressurser inn i en miljømessig sammenheng
og gir grunnlag for integrert bærekraftig forvaltning og
utvikling av den historiske byen og byens kulturmiljø.**

Bakgrunn:

**Riksantikvarens engasjement har røtter
bl a i vårt oppdrag fra
Miljøverndepartementet i tilknytning til
prosjektet "Fremtidens byer".**

**I Tildelingsbrevet for 2008 står det at
"RA skal bistå med fagkunnskap i
samarbeid mellom byene og staten der
målet er å utvikle klimavennlige byer
("fremtidens byer") spesielt med vekt på
byggematerialer, energi og gjenvinning".**

Hvorfor SURF?

Beregninger sier at åtte av ti bygninger vi vil bruke i fremtiden allerede er bygget.

Hva er forbedringspotensialet i eksisterende bygningsmasse?

Hvordan kan denne optimaliseres mhp materialbruk, klimatilpassing mm?

Mål for SURF

Hovedformålet er å utvikle en tverrfaglig konsekvensanalyse- og beslutningsstøttemodell for å ivareta og optimalisere de kombinerte hensynene til miljø-, energi- og klima i integrert byplanlegging og kulturminneforvaltning.

Noen spørsmål prosjektet vil søke svar på:

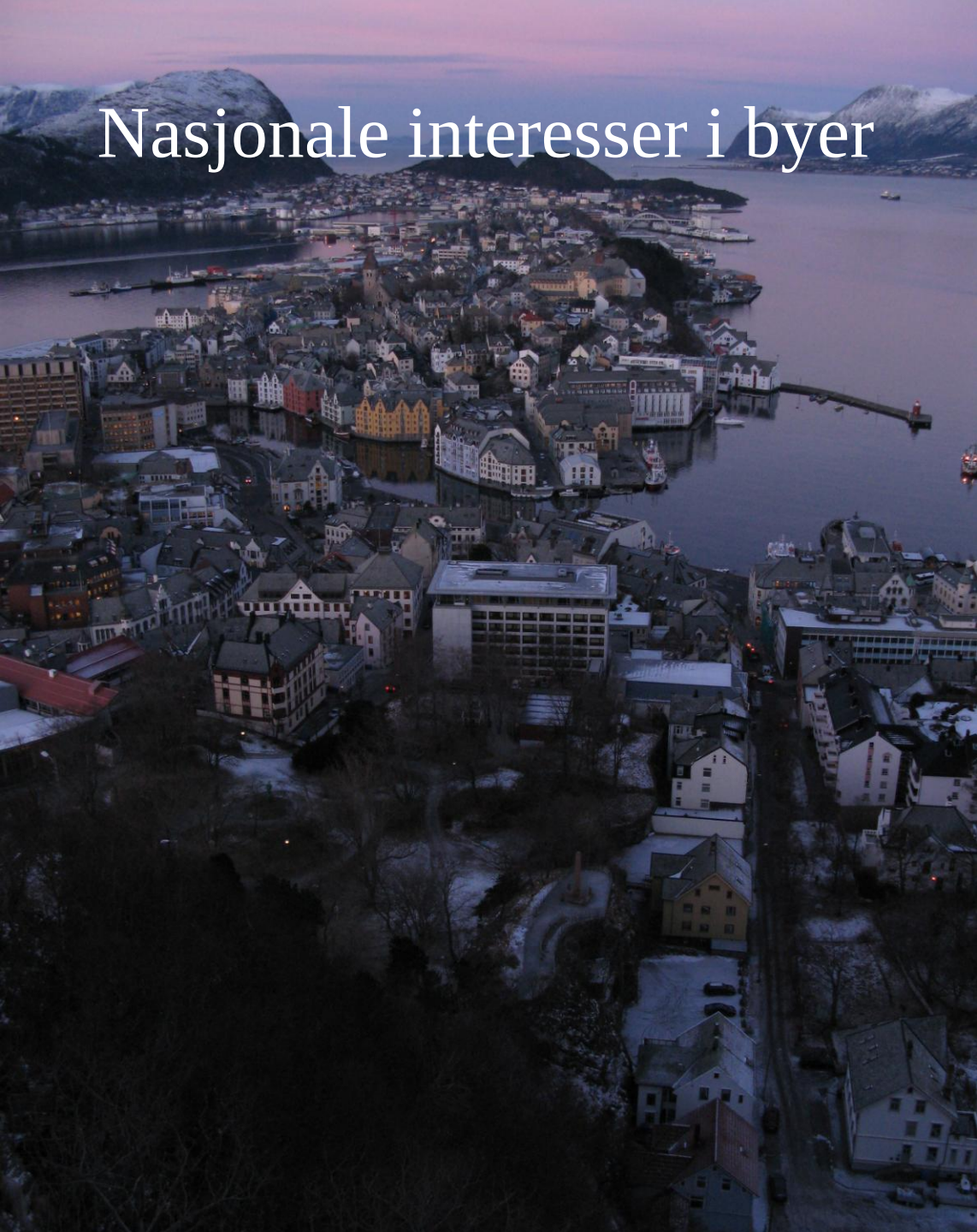
- **Hvordan kan hensyn til både ytre miljø, klimatilpasning og kulturhistoriske kvaliteter ivaretas på en best mulig måte i byutviklingsprosesser?**
- **Er de iboende energi- og miljøegenskapene i byens kulturminner og kulturmiljøer signifikante størrelser i et helhetlig, bærekraftig byutviklingsperspektiv?**
- **Er byutviklingsstrategier basert på stor grad av gjenbruk miljømessig forsvarlig sammenlignet med nybygging?**
- **Hva representerer de nødvendige kompromisser og potensielle barrierer for bærekraftig byutvikling?**
- **Hva er mulighetene og begrensningene i dagens virkemidler (juridiske og økonomiske) for ivaretagelse av kulturhistoriske kvaliteter i et miljø-, energi og klimaperspektiv?**
-
- **Hvordan kan bruk av ny IKT-teknologi bidra til større forutsigbarhet og effektivitet i planlegging, forvaltning og beslutningsprosesser i by- og områdeutviklingen?**

- **Økt kunnskap om livsløpsbasert miljøvurdering av bygg og områder**
- **Økt kunnskap om lokal byggeskikk og klimatilpasning av eksisterende bygg med kulturhistorisk verdi**
- **Økt kunnskap om drivere, aktører, mekanismer og prosesser som styrer byutviklingen, og hvordan man på best mulig måte kan ivareta hensyn til ytre miljø og klimatilpasning**
- **Evaluerings av juridiske og økonomiske virkemidler og identifisering av potensielle interessekonflikter mellom ulike miljø- og klimahensyn og forvaltning av historiske og arkitektoniske kvaliteter**
- **Økt kunnskap om hvordan kulturhistoriske bygg og bygningsmiljøer kan oppgraderes til dagens miljø-, klima-, og energikrav ved hjelp av nye tekniske løsninger**
- **Bruk av BuildingSMART-teknologi som hjelpemiddel for å håndtere og forvalte de store informasjonsmengdene som trengs som beslutningsgrunnlag i byutviklingsprosesser**

Andre relaterte prosjekter

- NIB – database over ”nasjonale interesser i byer”
- Verdiskapingsprogrammet
- Næring i verneverdige byområder
- Livskraftige kommuner
- Forum for stedsutvikling
- Diverse internasjonale samarbeidsprosjekter
- DIVE - kulturhistorisk stedsanalyse

Nasjonale interesser i byer

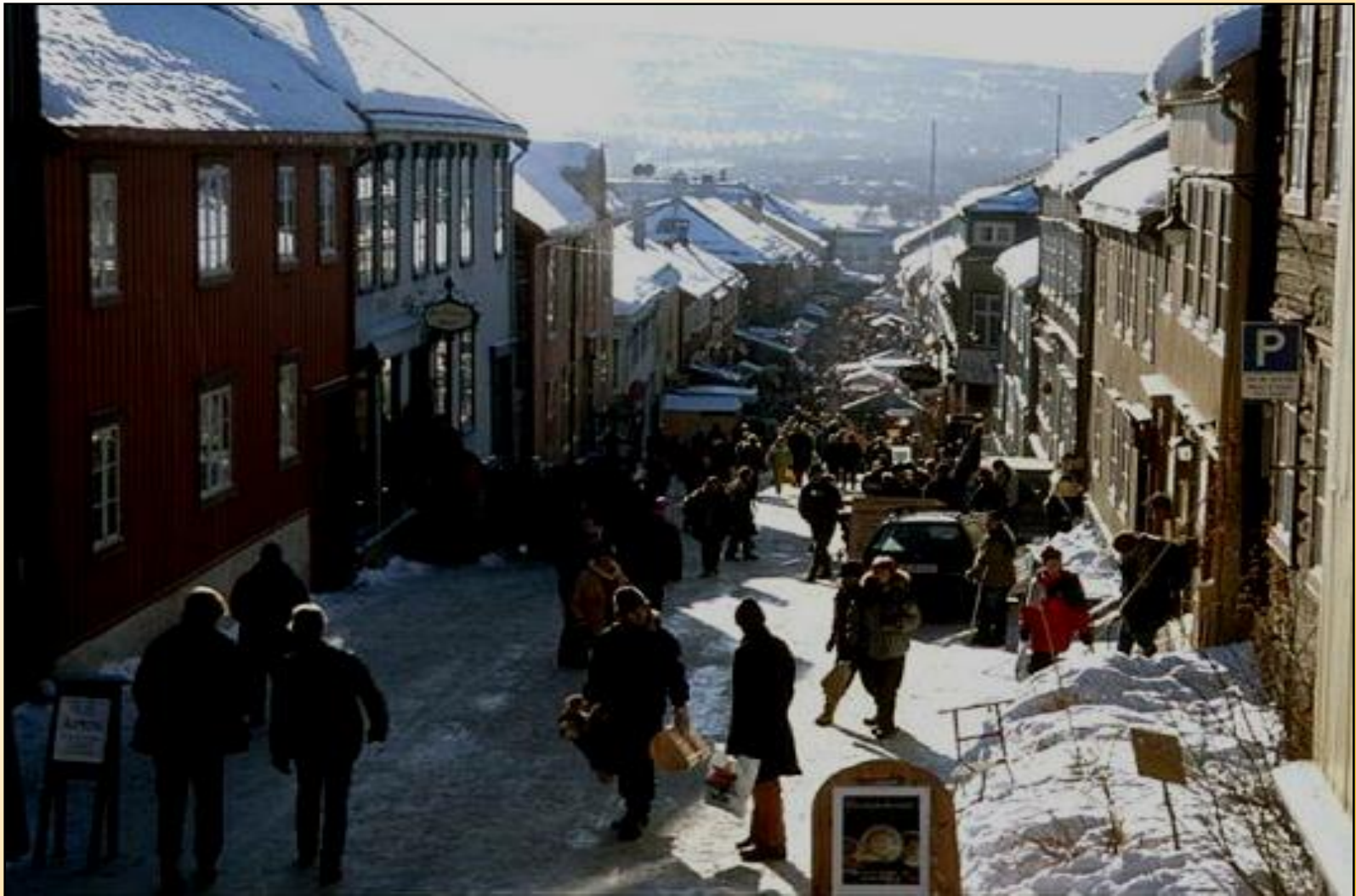
An aerial photograph of a coastal city, likely Bergen, Norway, taken at dusk or dawn. The city is built on a steep hillside overlooking a harbor. The water is dark, and the sky is a mix of purple and blue. In the background, large, snow-capped mountains rise above the city. The harbor is filled with various ships, including a large cruise ship and several smaller boats. The city's architecture is a mix of traditional wooden houses and modern buildings. The overall scene is serene and picturesque.

NIB vil bidra til;

- **Å definere de viktigste kulturminneinteressene i byer og tettsteder**
- **En mer forutsigbar saksbehandling av kulturminnerelaterte plansaker i byområder**
- **Å være et hjelpemiddel i saksbehandling for kulturvernmyndighetene sentralt, regionalt og lokalt, samt til nytte for andre interesserte parter og for forskning**

Verdiskaping i bevaringsverdige byområder

Visjon: Å utvikle bærekraftige byområder hvor vern og næring vil styrke hverandre gjensidig

Sustainable Historic Towns

Urban Heritage as an Asset of Development

- Members: States, regional authorities, researchers
- Chaired by Finland
- INTERREG III B part-financing 2003-05
- BUDGET 1 027 000 €
 - 4 pilot projects
 - Research activities
 - Networking; exchange

Sustainable Historic Towns

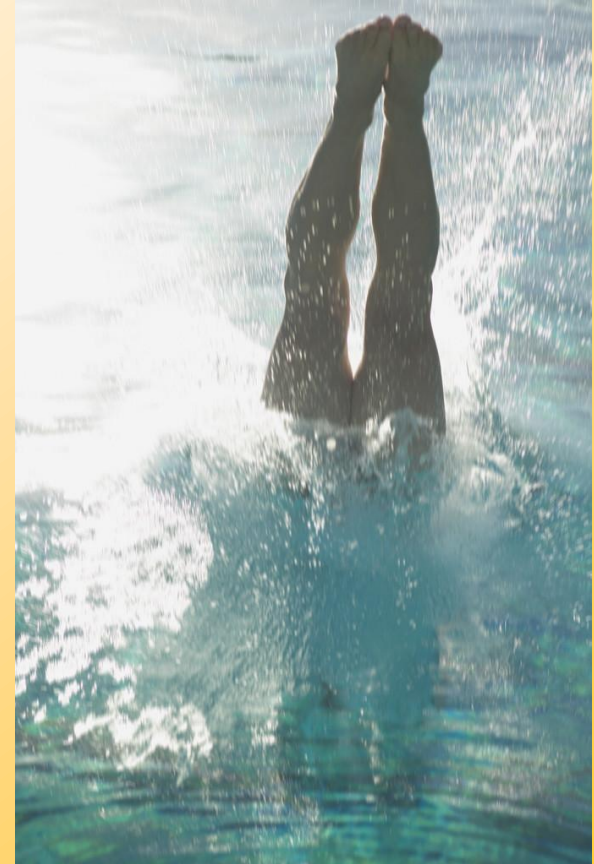
Urban Heritage as an Asset of Development

- Members: States, regional authorities, researchers
- Chaired by Norway
- **“Communicating Heritage”**
- co-financed 2007-09 by Nordic Council of Ministers

D I V E

- **D**ESCRIBE BESKRIVE
- **I**NTERPRET FORTOLKE
- **V**ALUATE VURDERE
- **E**NABLE AKTIVERE

Tidsdimensjonen

2007

1950

1900

1800

Kartlegging av stedets/landskapets historiske røtter

Handlingsrom / Strategier

- Vern
- Tålegrenser
- Muligheter
- Transformasjon

